

ШЫН

1969 ч.
СЕНТЯБРЬ
16
ВТОРНИК
№ 213 (8064)

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нин Дээди
Совединин болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы Өртээ 2 көп.

МЕДИЦИНА КАДРЛАРЫН БЫЖЫГЛААР

Социалисттик индустриалдык кол байлаа — кижилер. Совет улустун амырлар-чуртталары, оор кадыкчылы болгаш айма-га — партиянын, совет чалакты, бастык күрүстенин ту-гула сатып салыр айтырым. «Бүтү чүвөлүм кижилер, кы-жыны чаагай чорутула» деп СЭКП-нин Программасында бы-жарган. Партиянын өз принцип амырларга боттанып, чо-нуу амырларын хун бүрү чаагайжып, улустун айма-лаар байдалы экижип, кадыкчылы быжыгып олурар.

Кадык камгаламга күрүстенин үндүрүп турар чарыда-лы чылдыңна көвөшөр турарын сан-фактылар чутулаан баар. 1969 чылдың бюджетинде бо чарыгдал 8,5 миллиард рубль түнгө доктааттынган. Бо дээрже, эртен чылдаа-ын-дан база улгаканы ол. Эмнелерге 87 муң оруннар не-межер. Аптекаларын саны баша...

Тывага 1930 чылга чедир чутура 25 оруннун чагыс эм-нелге болгаш түп фельдшер пунктуу турган болза, ам бисте 3040 оруннун 40 аягы эмнелге-поликлника албан черлер, 132 фельдшер-акusher пунктуулар, 26 аптека, 146 аптека пунктуулар аймактан турар. 450 аягы эмчи (оларнын 100 аягы тыва кадрлар), 1700 ортук эмчтерин медицина аймакчылары чурттагыч чонуну кадыкчылыгын кам-галамга бараан болуп турар.

Кижилерин кадык чорутууч дугайын чутулаан турган, ол дээрже демиселди мурунку оорудуу турган эмчи кадрлар дугайын, кижинин амы-тын-биле хообапкан нарын, берге хулааган чедикчинин күсөлдеринге олара бүтү тала-ны дегенчигинин дугайын өөр эртен болбас.

Мадангы көзү черлерге медицина кадрларын доктаамал быжыгылаар — чер-терде кадык камгалаа органнарын аяк-талы бекке демиселге чорутуурун бир үндөйүн ол. Ону кадык арга-биле чедип ап болуру? Мадаа, хамаарышкан айтырларын чер-терде партия комитеттери болгаш Совет-терин күсөөлөрү, аймак-агыйларын баштаар черлер чутулаан көрүп турар. Эмнелге черлеринге, оор аймак-чыларынга үргүзүлүп күсөөлөйүн салыр, оларнын негеле-херекселерин, дилеги хандырар дээр хойну кылдыр апар.

Чыл сапында-ла эмчинин дилеги болгаш ортук оорелте черлерин доктаа тусай эртенгилер негеледе күш болуп кезип турар. Аныктарын дык хойу боттарынын күш-ажы-ты башымын көзү эмнелге пунктууларынга эгелээр. Оларны аймакка эл хулаа алырын бүтү байдаларын тургузар дый партия, совет органнар сатып чооагынын доктаа-мал илереп турар. Көзү суурларга келген эмнелге аймак-чыларын чурттаар башып, оттулар чүтү, чырык-биле халас хандырар турар.

Чурттуу кадык камгалам моон сонгаар экижидер бол-ган медицина эртенин хөгжүдөр дугайында СЭКП Төп Ко-митетинин, ССР-нин Министрлер Чөвүлелинин үндүр-ген доктаамал көзү база аймактын суурларга медицина аймак-чыларын амырлар байдалын экижидер хемчеглерин аймакка кылган, ботталарын чорутуу чер-терин эрге-чакырга органнарына дааскан. Бо талаа-биле бисте рес-публикалык колхоз, совхозтарда болгаш аймактын суур-ларинда эмчинерин, фельдшерлерин, санитарларын аймакчыларга болгаш чурттаарына таарымчалык байдалы тургузарына хой акча-хоронин чарыгдал турар. 1968 чыл-дың дүргүзүндө колхозин эмнелге аймакчыларына ком-

мунал дуза чедиреринге 50 муң 600 рубльди чарыгдалан. А бо чылдын ол чарыгдала 51 муң рубль үндүрүп көрдүнгөн. Устунде айткан доктаамал аймак-инчи өзү-биле ботта-дырып турар черлерге медицина аймакчыларынын чур-таар оран-сана болган эрге-даа эргежок чүтүдөр-биле хан-дыргылаа эмн. Мадаа чагыс эвес чиксепти кирип болур. Бай-Тайга районунун «Мурунак» колхозунун төвү — Шуй суурда эмнелге пунктуу бар. Оор аймакчыларынын хе-регелсин артында партия органнарынын, көзү Совет бол-гаш колхоз баштаар чери сонгаараалык чокка чогуур өй-шанда сайгарып көргөш, боттуг дузаын чедирип келген. Ындыг сагып чооагынын түнелдине мыла фельдшер-лер — чурттаар бажып, олар мып болган чалаалгалар баар-да транспорт-биле өң-шаанда хандырылган турар. Ындыг дегенчиге кадрларын чагыс черге доктаап, турмуш аймак-чаларына, оналган херзон хандыкчылы-биле күсөөлөрүнге уулу-руду ойнаар чутуажок.

Хону-Асы суурун эмнелге-биле аймакка турар тусай эртенгилер шунту чаагайжыткан бажыкчыларга турган турар. А оларын аймакка чери мелчининин чаа херек-селеринде дериттинген. Ол мышан Овур районун Сагма-да уластоо эмнелгенин фельдшерин чурттаарына таа-рымчалык бажып-баат-биле хандырылган, оларын олар мышан доузу-биле сөөртүп берген. Барымы-Хемчинин Эр-ги-Барымын, Бин-Хемин Овте база Каз-Хем районун чамдык суурларынга эмнелге аймакчыларынын аймак-амырларын тус черлерин эрге-чакырга органнарын кай-гаарал кичөөлөйүн турар.

Эмчинин аягы берге болгаш харымсалыгы. Ол буянын үлүсү ботталарда хой-интинин боттуг дузаа эргежок херек. Ол хирезинде бо чутула негеледин кадык черлерде чедир көрөйүн турар. Эмнелге аймакчыларын чурттаар бажып-биле хандырып чорутуу чер-терлерге кадрларын аймакка доктааваа чорутуу болган-чол-ла таварыш турар. Ма-даа мындыг чиксепти кирип болур. Мөңгүн-Тайга рай-онун төвүнде эмчелерге бээр-биле ийи каартырып чур-таа бажыктын туткан. Ычталла-лаа ол бажыктын эмчелер-ге эвес, харымда аймакчыларынга берипкен. А анаа чурттаар ужурау турган дөрт фельдшер квартира чок ар-тын калган.

Анык хорай А-Довуракта байдал база өскөлдөр дээр-елес. Ачаа аймакка дош келген спиналисттерин чам-дык хуну бажынаар, а ортук эртенин эмнелге аймак-чыларын 23 кижик комбинаттын болган тулукчулар-ын объективдеринде чурттап турар. Барымы-Хемчин районун Шекээр, Акес-Барымы, Хонделер, Алыгы суурлар-да эмнелге пунктууларын кышка белегелди колхоз. Барымы-Хемчиндерин коомак Бай-Тайгын Бай-Талаа, Кызыл-Дарга байдал база-ла, чыл сапында багы болуп хе-лээр артымын. Ында эмнелге пунктууларын артын кыжып олар мып-биле четче хандырып келгенден уругустанын-кыжып аймакка, наш улаа шунт хандырар ужура тавар-жып турган.

Улаас кыш. Амгы үлө септелген шынары чорудары, олар мып сөөртүлгөн — бирги элчегин айтырып. Көзү болгаш суур Советтер боттарынын денсакерлеринде ха-маарыш турар эмнелдерин септелген хуусаа-лаа то-руттуулаа, оор дүшүндө олар чүтү сөөртүлгөн орга-низааста чорудар хемчеглерин алыр ужурау.

Бөгүн «Шын» солунунд «Ажаап алышкынын шалы-чыгы» деп шалтыр туту Бин-Хем районда «Саян» сов-хозун мурунчы комбайнер-лери

Константин Иванович ИОЧЕНОВА, Виктор Ильич ГАЛАНТОНОВА

тивыска. Оларын кайыма-да ажаап алышкынын эге-зинден бээр 500 гектар аягы черин таразын ажаап, дүп нормалы үргүлчү 150—200 хуу күсөөлүн келген.

ҮРГҮЛЧҮЛЕВИШААН

Талы районун «Коммунар» колхозу күрү-неге 800 тонна тараа садар палын эрте күсөөлөш, плав-дан аягы база 800 тонна садарын хулаагаш, ам 1300 тонна аягы таразын сатып болган Төрөн чуртка тараа са-дарын үргүлчүлөшкөн.

СЭКП Талы районун болгаш райкомунун аймак-чылар аразына шалтыр Кызыл туу ам бо колхозун Онгар-Хону бригадала кыжып турар.

ӨСКӨЛӨРГӨ ҮЛЕГЕРАИГ

Комсомолчу О. Мартажык биле анык комбайнер О. Шуняк оларын башкарып «СН-3» комбайннын сентябрь 3-тен эгелеп Чон-Хемчик рай-онун Ленин атыг колхозу-нун Харгаанын-Хону ула-стоонда чаагай үнгөн чиге-таралын дөрт кезип кирипкен. Бо аразында комбайнерлер

ЧАРЫШТЫ КАЛБАРТЫР, ТАРАА ДУЖААЛДАЗЫН УЛАМ ДҮРГЕДЕДИР

Күрүне
шыгжамырынга

ЧУРУНТА: башкы институтунун студенттери «Тийле-ге» совхозун шаңдында амырлар турарлар. С. ФЕОКТИСТОВТУҢ ФОТОЗУ.

Сентябрь 15-ке чедир рес-публиканын тараа хулаап алыр черлеринге 37771 тонна тараа кирген. Ол болза план-нын 51,3 хууу болур. Сен-тябрь 14-түң хуууна күрүне шыгжамырынга 2021 тонна тараа кирген. Кызыл херай Советтин аймак-агыйлары планын 460,7 хуу күсөөлгөн. Ол мышан Бай-Тайга район планын 120 хуу кылдыр аягырган. Мол тараалаң рай-ондардын барымы-Хемчин планын 94, Чон-Хемчик 63,4, Танды 50,4, Бин-Хем 45,0, Каз-Хем 43,4, Улуг-Хем 37,6 хуу күсөөлгөн турар.

Совхозтардан күрүнеге та-раа дужаа планын «Мон-Тей» 313,0 хуу күсөөлгөн, азы 1252 тонна таразын дужааган. Ол мышан күрүнеге тараа дужаа планын «Күш-ажыктыг хосту», «Сүт-Хел», «УТНА 25 чылы», «Элегес», «Бар-лык», «Тээли» совхозтар күс-өөлөш, ам пландан аягы тараа дужааарын организаастыг үргүлчүлөп турар.

Тараа хулаап алыр черде

Каз-Хем районун төвү Са-рым-Сөптө тараа хулаап алыр черде аягы бо хуууна хай-нышкан. Тараалыг машиналар үзүктөл чок шуугун кезип ту-рар.

Тараа хулаап алыр черин складтарын ич-ин тонна тараа хулаап алыр. Амга чедир 2 муң аягы тонна тараа хулаап алдынган.

Анык-агыйлардан кезип ту-рар тараалыг шынарыгга уагт кичөөлөйүн салыр ужурау — деп, тараа хулаап алыр чер-ин удурутуу эл Тоджак чутулаан турар. — Көш турар тараалыг шыгы 27—28 хуу чедип турар боор-дур, мынча-ган тараалыг кургандырылган талаа-биле аягы бисте көвү-дөн. Байдалын мындамда аягы-агыйлар тараа өртөөлөн чөтүр хууларын кыжытырып.

Сары-Сөптө тараа хулаап алыр бо төвүгө районун «Ленин» орук. «Кызыл туу», «Коммунар» орук» колхозтары тараалыг кыжып турарлар болгаш келген та-раалыг хулаап ап тура, кайы аягы-агыйлар тараалыг шыг-лын, арынын талаа-биле эл дээр кылдыр дужааган аягы-агыйларга дынамын бер-ип турар.

(«Шынын көр»).
К. АРАКЧАА

КЫШКА БЕЛЕТКЕЛ

Барымы-Хемчин районун аймак-агыйлары маа кышга-лаашкынына белеткел аймак-ларын чорутуу эгелер берген. «Болышкы колхоз маа» чампар кышталарын сеп-телдерин чорутуу 13 кижик-лик механизаастатканын бр-галады тургускан. Оор кези-гүнери бо хүнерде он ийи кышталык септелген бүрүн дооскан. Бажыкчынын септеп чутулаан, бүтүн, печаларын кыжып, хой-ле аймакларын чо-руткан.

Кышталарга септеп сөөртү-лгөн органнарына турар. Бөгүн чедир 250 тонна септеп кышталарга чедирген.

Иштинин маданын чедир чедип белеткел дээр аягы ма-даа соксааган. Хомушчу Отаанын удурусуна тулукту-лар бригадалыг чүс тонна септеп белеткел дээр олоданын 110 тонна кылдыр аягы кү-сөөлгөн. Бир дуураа сүт-бараан формалыг аймакчыларын Хомушчу Дабынын удуруту-газы-биле 20 тонна септеп белеткел.

Тус-туу хойдулар мал че-минин белеткелдин талаа-ын баша-ла олодла аягылап турган. Мынчалыг 15 малчы-нын өө-бүлө бирүг 10-дан 15 тонна чедир септеп боттары-нын күжү-биле белеткелдер.

СӨЗҮН ЭЭЛЭЭН

Сырат Балдаров Оюн иш-тинин маалын өстүрөр чаагай херекке 11 жыл аягы үлө-лүш-ажылы чутуу кирип, Гандынын «Межестей» совхоз-ка хой хойну өстүрүп, тою-тоюна дүктү кыжып берип келген.

Малчын Сырат беш чылдын дөртү чылдаа төртүр чүс хойлай 95 хураганын хойла-на 2,3 кг дүктү азырын үз-көтүп, 117 хураганын, 2,7 кг дүктү ап, сөөтүн өз бо-лган.

Сырат Оюнуун шөр маалы өстүрүгө чүтүздүт аягы-агы бекке-биле үлөшөр көр-гөш, Тыва АССР-нин Дээди Советинин Президиуму ачаа «Тыва АССР-нин алдарыг малчыны» деп атты тавыс-каан.

Ам С. Оюнуун кодамында 720 баш хой бар. Олар эки семараа. Алдарыг малчын Кара-Сутта күзүгөтө көкө-лөткө белеткен берген.

С. ТАМЧАВ.

Мөңгүн-Тайгадан медээлер

Көзү аягы-агый артелинин Чижик Уставын колхозчулар-ын нини хураалына чуту-лажып көөрү Мөңгүн-Тайга районда доосуп турар. Сен-тябрьын 7-де «Мөңгүн-Бүрөн» колхозун кижигүнеринин нини хураалы болган. «Мал-чы» колхозун нини хураалы дүгүн болуп өрткөн.

Ук хураалар Көзү аягы-агый артелинин Чижик Уста-вын чагыс эл-сепкилдиг дег-көн. Колхозчуларын район хураалына барып киржир 35 төлөөлөр «Малчы» колхоз-дун, 25 төлөөлөр «Мөңгүн-Бүрөн» колхозун согуугал.

Колхозчулар боттарынын

бо хурааларына Ленинни өйлөйгө болгаш Совет Ты-ваанын 25 чыл оюнга алдыр болгаш чарыкка алган со-циалист хулаагелдеринин күсөөлөдүн чоруп турар байдалын, моон сонгаары со-ругаларын база чутулажып көргөннөр.

«Малчы» колхозун баш-таар чери кышталар септе-лери чорутар ийи бригада-нын органнарына. Олар мал калжаларын, малчыларын чурттаага бажынарын септеп, чутулап, чыгылап турар-лар. Бо хүнерге чедир кол-хозчу малчыларын бүтү турар.

«Малчы» колхозун баш-таар чери кышталар септе-лери чорутар ийи бригада-нын органнарына. Олар мал калжаларын, малчыларын чурттаага бажынарын септеп, чутулап, чыгылап турар-лар. Бо хүнерге чедир кол-хозчу малчыларын бүтү турар.

ӨЗҮЛДЕНИН ОРУУ-БИЛЕ

Улуг-Хемин «Х Улуг ху-рал» колхозунда колхозчулар-ын нини хураалы болуп, кө-зү аягы-агый артелинин чаа Чижик Уставын төлөвөлүн чутулаашкан.

Фермалардан, бригадалар-дан, тараа шөлүндөн келген малчылар, механизаторлар, чолочулар, аягы-агыйын тусай эртенгилерин колхоз-тун «Совет Тываанын 25 чыл-ды» аттыг чаа, ийи кагыт кла-вууга дүштө чыгып келген.

Хонун колхозчу, Тыва АССР-нин алдарыг хону аймакчыларын Андрей Федоро-вич Брышын нини хураалы аяктыган. Колхозтун эртенги берге болган алдарыг ору-гун дугайын, оор өздөдүнүн чутулаашкан.

Хонун болгаш анык кол-хозчулар, артелинин даргазы М. Ч. Шогжал эртен чөбөн аягы чылдарын дүргүзүндө артелинин аягы-агыйын кан-чаар өскөрдүп, чартынын кел-генин ол хураалга толугай чы-гетер-биле чутулаан.

Чамдык фактылар мындыг: колхозтун организаастатканы-нын 1941 чылдын июль 13-те бо аягы-агый 9 аяк анык-чыныг, аягы-биле септеп кестиреп 4 машиналыг, 300 аягы баш шөр малдыг, 80 харе инек-тин, 300 аягы гектар тарыла шөлү турган. А бөгүн дээр-ге 29 трактортуг, 26 автомаши-

налыг, септеп, тараа ажаап алыр 9 комбайнын, көзү аягы-агыйын эске-даа хойны техникалыг, 26 муң аягы шөр малдыг, 1200 аягы баш инек, 600 чыгач баш чыгыт малдыг, 236 төлөк, экономика талаа-биле чыл бүрү күш кирип олурар аягы-агый апарган. Тарыла шөлү 1800 га четкен.

Аягы-агыйын аныктыган эгелден артелинин нини бай-дала ам 2,5 миллион рубль-биле ашкан, а беш чыл-дын дөртү чылдаа орула-ны 650 муң рубль чедер бол-ган колхозчуларын ортук аягы төлөвир чылдын өдүп орар. Ам колхозчуларын аягы ортук аягы-агыйларын септеп рубль ашкан.

Колхозчуларын амырлар-чурттаамы база үндөйүн-биле чартынган. Оларын аа-жык хой нуруу чагайжыг чурттуган бажынарыгга калжып болгаш радиоприемник-терин, оон туруктуу элөш хой өргөлдөр телевизорларын, кол-хоз суурунда бажып буруу радиолуг. Хел даараар машина-лар, чала-тергелер барык өр-гө буруунда бар болгаш чик автомобилдерин, кожулуг мо-тоциклдерин дык хой колхоз-чулар салып алыр күсөөлүн илергейип турар. Төп суура колхозчулар өрге салыла нооларын, картофельн та-рып өстүрүп турар.

Колхоз төвү Баз-Кол суур-да ам 400 аягы өрөнчкүлүн ортук школа, столова, чаа

чурттуган ийи кагыт үзүт клуб, үш салыжылыг көзү мага-лин, эмнелге пунктуу, элек-троника, библиотек, почта, ажалга кассанын салыры болгаш чунар-бажып аягылап турар. Бо айнын төнчүгүн чедир уругтар азиян болгаш садын аягылар деп турар.

Совет эрге-чакырганын, кол-хозчу тургузугун ачынында Коммунист партиянык мер-ген угаанын удуруламын-биле чедип алган уагт чедип ки-ришкенин колхозчулар чаа у-стактын төлөвөлүн чутула-жып тура уагт өөрүштү-биле демделген турганнар.

Мурунчы малчыларын-Күр-жөп Кызыл-оол, Чопшук Зай-кеш, Артыл Тас-оол, Кыргыс Чам-оол, Сат Сенжажы, чала-

агылар-механизаторлар Хо-валыг Хирли-оол, Илийкин Чалып-оол, Сумбаа Базал-оол, Байкара Сары-оол, Оруй-гү Сары-оол, Ночуназ Чөр-жей-оол, Темир-Хая Кара-оол, Сандан Ширин-оол, Сепи-Хуураа Кузневой, Федор Оюн, Борбак-оол Кара-оол, саа-чылар Оюн Бек-кыс, Шагдар-оол Чанчымаа, Елизавета Беган оларын илеткелдерин болгаш санал бергенер чоргалар-мышкын-биле азып турганнар.

Чедикчинерин чутулаа-ны-биле кыжыралатканын хой чарык төлөвөлүн дугайын база шымын шүтүчүлөп, ону чалыларын агараларын са-далган турган. Колхоз кура-ныг дүк саарынын чыл планын 129 хуу күсөөлгөн болган

эрт саарынын чыл планын бо айнын төнчүгүн чедир күсөөлөр деп турар. Ичигараа күрүнеге сүт саарынын чыл планы чутула 50 хуу чедир күсөөлгөн. Оон кол-ла чыла-дааны Отул-Даш фермазын-да саагыларын болгаш мал-чыларын кун-ажынын четтес организаастап, сатыла-чурмуш быжыг тутушты туу-рында болур. Чамдык казарыч-ларын, чижээ, Каакай-оол, Чулурукай. Күске оларын аргаалар чорутуу уламын-дан чамдык хүнерде 30—40 чедир инектер салгымайн баар таварылаар бар. Малдыг уе-саалын экижидер, продукту-лугу бекдир дээр демисел кончук кошкан. Инек маалын баш саны өздөдөн, кыжылар турар чорукту хураалдыг кижикчилер дык четтес де-нааган. Аягы-агыйын эконо-микамын ий кой азыры бо-лур мал аягыныч кичөөлөйүн улам күсөөлөдүрүгүн эрге-жөк чутулааны барык кези чүтүтү чутулаап көргөн.

Аягы-агыйын бүтү-ле өр-төп байлаан ээ-харымын ала-лыг, каагыг дөртү колхозчу буруунун хүндүгү хулаагел-ди-дир деп, санал берген кол-хозчулар айтып турган. Маши-на-техниканы кам чок эки-дээр, артык кезектерин чер болганга каапар чорутарын шыгыны шүтүчүлөп, Чер

аагыларын културалыг чавыс, оон уламын тараалыг дү-жүтүр чоруту өскөй келген.

Көзү аягы-агый артелинин чаа Чижик Уставынн төлө-виленин буруун-биле чүтүлү-зүп турар резолюциянын ийи-ти хураал чыгыс эл-сепкилдиг хулаап алган. Көзү аягы-агый чылдын чедикчинин доошун, кышка белеткел аягы анымчалыг чорударыне, сеп-ген белеткелдин планын күс-өөлгөн-дээ болза, ол аягы-агый амыла үргүлчүлөп, Владимир Ильич Ленинни че-руттугун хуунаан бээр 100 чылдыг, колхозчуларын Бү-гү эвилел сөздөдүгүн, Совет Тываанын 25 чылдыг куш-ажыкчы белеткел ужура-жыр дээр социалист хулаа-гелерин чедикчинин күс-өөлгөн бүтү колхозчуларын ол резолюцияда кыжырган.

Төлөдөкчилерин район ху-раалына баар кылдыр согу-турган 31 делегаттын аразы-на колхоз бүүдүрүлгөсүнн хо-очунары Байкара Седней, Анастасия Полева, Андрей Крышын, Сат Сенжажы, Оюн Седибаз, Дүрбүлөк Топ, он анык саадын Илаа Беган бол-ган оон-даа өскөлдөр бар.

С. КЫЗЫЛ-ООЛ.

«Шынын» тусый мөр.

ЧУРУНТА: бо колхозтаа колхозчуларын район ху-лаа-гына баар делегаттар.

САДЫЫ

БААЗА

кушетадирерин садыг министр эш Б. Бугучетке, республикозун баштаар чырынгын дагаванын орадакчыны эш О. Волченкова, садыг министрствозун картфельдизин складын дурген дозаварын «Коммунистический» септегедугу атрезелирин назлыгын эш Г. Самофалова комитет даскан.

Боттарынын системизинде картфельдиз болгон погаа шыгжаар оран-савапчынын бай даскан болгон оларын белетилгичин чору турарын хыял кееурн чырдыкчынын камгала Г. Ондарга, калык министрла министри А. Любимова, совхозтарга болгон колхозтарга картфельдиз, погаа ажалдыгын, оран-савапчы чоругун, чоругуны колхозтарга кушетадирерин контрол-агый министри В. Серикова даскан.

Материал-техникте баазаларына белетилгичин болгон погаанын, картфельдизин соорутулгичин хыялдан чорудугу, Социалисттик хушсалга чок болгон картфельдиз, погаа атрезелигичин болдурду турар дурдугукулуга шыгын хемчегин кертүрген Кызыл хойапын болгон район.

ЁЗУГААР

болған дүрген доозарына, кер казып туду қызыр жылға контрольду күштеддерин болған туду эргелеринин удуртукчуларын, ижевер-техникат ажалдакыларыннын харыссалгазин едилеп, негедени шыгыр-адырын «Тыва туду» тренинц коз ижеверси С. Бодия омпетке бузурткен.

Үениң байдалын Израиль
чидиглендирбишаан

арнын Каттыш-
н кээп турар
капсырлашкан
ымдаалаар бол-
нын харымы
ар. Израилдин
ол самодеттар-

желекчилеринин к чоңгээлеринге хой-нититизе салгыннаан. АБШ-ак бөлүктөринге кандай желекчи-низырак угула-Австралияда

«...булар, айтканым
болуп»,
ка-ээ тайбынга
көтөрүнө дөткөм-
турттарыны та-
нышат ол сегир-
иңа хамыты
секцияны болу
ар деп түвөдө
(СЭТА).

ЧУГУЛА ТУДУГЛАРНЫҢ БИРЭЭЗИНДЕ

мантгарле-
н телевизел
ннг. Ооң хөс
шынзарыг
ер алареткен
к-Довурагтын
обальт комби-
дуруга чери
пир веде ме-
та улуг ужу-
кнотен соо-
400 килж че-
туртлаар ора-
малда амгы 13
н ишти чурт-
база өөредилге
е бо тудугар-
евзон, а бир
снгийн тузар

нийнх нь нэлэгтүү-
дээр, каа-
шугуудаа-
ажьмалга-
хүлээний,
хүнгэн хуу-
Совет Тыва-
ментиг утгуур
хүн мурнууд
хүүсэдрийн-
АГБУЖАП,
нжнөөр.

Т. ЛАГБУЖАП
ДЛ. ВИЖЕНЕР.

